

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

[૨૦૨૧] ૨ એસ. સી. આર. ૧૦૧૦

એમ્પ્લોયીઝ સ્ટેટ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ કોર્પોરેશન

વિરૂદ્ધ

મેસર્સ ટેક્સમો ઇન્ડસ્ટ્રીઝ

(સ્પેશિયલ લીવ પીટીશન (સી) નં.૮૧૧/૨૦૨૧)

૦૮ માર્ચ, ૨૦૨૧

[ઈન્દિરા બેનર્જી, ન્યાયમૂર્તિશ્રી અને ઋષિકેશ રોય, ન્યાયમૂર્તિશ્રી]

કર્મચારી રાજ્ય વીમા અધિનિયમ, ૧૯૪૮ –કલમ.૨ (૨૨) અને કલમ .૨(૨૪) – શું 'વેતન', ઇ.એસ.આઈ. કાયદાની કલમ ૨(૨૨) માં વ્યાખ્યાયિત કરેલ છે કે, કંપની દ્વારા તેના કર્મચારીઓને ચૂકવવામાં આવતા કન્વેયન્સ ભથ્થાનો સમાવેશ થશે – ઠરાવ્યુ:કલમ ૨(૨૨) માં વેતનની

વ્યાખ્યામાંથી, એ સ્પષ્ટ છે કે વેતનમાં મહેનતાણું ચૂકવણીનો સમાવેશ થાય છે, પરંતુ તેમાં વળતર ચૂકવણીનો સમાવેશ થતો નથી – મુસાફરી ભથ્થામાં મુસાફરી છૂટના મૂલ્ય સહિતનો વેતનની વ્યાખ્યામાંથી સ્પષ્ટપણે બાકાત રાખવામાં આવ્યો છે, તેમજ કર્મચારીને તેના રોજગારના પ્રકારને કારણે થતા ખાસ ખર્ચની ભરપાઈ અથવા વળતર માટે કરવામાં આવતી કોઈપણ ચૂકવણી પણ બાકાત કરાયેલ છે – પરિવહન ભથ્થું એ મુસાફરી ભથ્થાની પ્રકૃતિ છે, જેનો ઉદ્દેશ્ય કર્મચારીને તેના કાર્યસ્થળ સુધી પહોંચવા અને તેના રહેઠાણથી તેના કાર્યસ્થળ સુધી મુસાફરી પર થતા ખર્ચને ચૂકવવા સક્ષમ બનાવવાનો છે – જો પરિવહન ભથ્થું ચૂકવવાને બદલે, નોકરીદાતા કર્મચારીને મફત પરિવહન પૂરું પાડે છે, તો તેના રહેઠાણથી તેના કાર્યસ્થળ સુધી મુસાફરીના લાભનું નાણાકીય મૂલ્ય પણ તેના વેતનનો ભાગ ગણવામાં આવશે નહીં – ઇ.એસ.આઈ. કાયદાના કલમ ૨(૨૨) માં વેતનની વ્યાખ્યા સ્પષ્ટપણે મુસાફરી ભથ્થાને બાકાત રાખે છે – અભિવ્યક્તિ "મુસાફરી ભથ્થું" ઇ.એસ.આઈ. કાયદામાં વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવ્યું નથી – ઇ.એસ.આઈ. કાયદાના કલમ ૨(૨૪) મુજબ, ઇ.એસ.આઈ. કાયદામાં ઉપયોગમાં લેવાયેલા પરંતુ વ્યાખ્યાયિત ન હોય તેવા બધા શબ્દો અને અભિવ્યક્તિઓનો અર્થ ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ હેઠળ સોંપાયેલ અર્થ હશે – મુસાફરી ભથ્થું ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમમાં પણ વ્યાખ્યાયિત નથી – ઇ.એસ.આઈ. કાયદામાં અથવા ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમમાં કોઈ જોગવાઈ નથી, જે મુસાફરી ભથ્થાના અવકાશ અને કાર્યક્ષેત્રને પ્રતિબંધિત કરે છે – તે

બંને કાયદાઓમાં "મુસાફરી ભથ્થું" શબ્દની કોઈ વ્યાખ્યા અથવા સમજૂતીની ગેરહાજરીમાં, આ શબ્દનો અર્થ સામાન્ય ભાષામાં તેના સામાન્ય અર્થ મુજબ કરવો પડશે – અરજદાર કોર્પોરેશનના વલણને ન્યાયી ઠેરવવા માટે કે પરિવહન ભથ્થું મુસાફરી ભથ્થાના ક્ષેત્રમાં આવતું નથી, પરિવહન ભથ્થું અને મુસાફરી ભથ્થા વચ્ચે કોઈ તફાવત નથી – મુસાફરી ભથ્થામાં પરિવહન ભથ્થું શામેલ છે – ઇ.એસ.આઈ. કાયદાની કલમ-૨(૨૨)માં કોઈપણ મુસાફરી ભથ્થું શબ્દનો ઉપયોગ સ્પષ્ટ કરે છે કે તમામ પ્રકારના મુસાફરી ભથ્થાને વેતનની વ્યાખ્યામાંથી બાકાત રાખવામાં આવ્યા છે – કોઈ કારણ નથી કે વાહન ભથ્થાને વેતનની વ્યાખ્યામાંથી બાકાત રાખવામાં ન આવે – ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ, ૧૯૪૭. શબ્દો અને શબ્દસમૂહો – "વાહન" અને "મુસાફરી" – નો અર્થ. કાયદાઓનું અર્થઘટન – બાંધકામનો નિયમ – અસ્પષ્ટતાના ચહેરામાં – રાખવામાં આવ્યું: જ્યારે કોઈપણ જોગવાઈમાં કોઈ અસ્પષ્ટતા હોય, ત્યારે કોર્ટ સામાન્ય રીતે એવા બાંધકામની તરફેણ કરશે જે તે લોકો માટે ફાયદાકારક હોય જેમના માટે કાયદો ઘડવામાં આવ્યો છે. પ્રાદેશિક નિયામક, કર્મચારી રાજ્ય વીમા નિગમ વિરુદ્ધ મેસર્સ આઈટી સોલ્યુશન્સ (ઈન્ડિયા) પ્રાઇવેટ લિમિટેડ આઈ.એલ.આર. ૨૦૦૨ કે.એ.આર. ૪૦૧૯ – ૨૬ કરવામાં આવ્યું. વેલમેન (ઈન્ડિયા) (પી) લિમિટેડ વિરુદ્ધ ઇએસઆઈ કોર્પોરેશન (૧૯૯૯) ૧ એસ.સી.સી. ૨૧૯: [૧૯૯૩] ૩ પુરવઠો એસ.સી.આર. ૫૬૮; મોડેલા વૂલેન્સ લિમિટેડ વિરુદ્ધ ઇ.એસ.આઈ. કોર્પોરેશન ૧૯૯૪ સપ (૩) એસ.સી.સી.

૫૮૦; અને હરિહર પોલીફાઇબર્સ વિરુદ્ધ પ્રાદેશિક નિયામક, ઇ.એસ.આઇ. કોર્પોરેશન (૧૯૯૪) ૪ એસ.સી.સી. ૭ – પ્રતિષ્ઠિત. ઓરિએન્ટલ હોટેલ્સ લિમિટેડનું સંચાલન, ચેન્નાઈ વિરુદ્ધ કર્મચારી રાજ્ય વીમા નિગમ, ચેન્નાઈ ૨૦૦૨ (૧) એલ.એલ.જે. ૧૪; પ્રાદેશિક નિયામક, ઇ.એસ.આઇ. કોર્પોરેશન વિરુદ્ધ સુંદરમ કલેટન લિમિટેડ ૨૦૦૪ (૨) એલ.એલ.જે. ૩૦ અને પ્રાદેશિક નિયામક, ઇ.એસ.આઇ. કોર્પોરેશન, થ્રિસુર વિરુદ્ધ રોયલ પ્લાસ્ટિક ઇન્ડસ્ટ્રીઝ, અલુવા ૨૦૧૫ (૨) કે.એલ.ટી. ૬૪ – સમર્થન. વ્હર્લપૂલ ઓફ ઇન્ડિયા લિમિટેડ વિરુદ્ધ ઇ.એસ.આઇ. કોર્પોરેશન (૨૦૦૦) ૩ એસ.સી.સી. ૧૮૫: [૨૦૦૦] ૨ એસ.સી.આર. ૧૬૫ – સંદર્ભિત. ઓક્સફોર્ડ લર્નર્સ ડિક્શનરી, ૮મી આવૃત્તિ – સંદર્ભિત.

કેસ લો સંદર્ભ

[૨૦૦૦] ૨ એસ. સી. આર. ૧૬૫ નો સંદર્ભ પેરા ૨૮ માં આપવામાં આવ્યો છે.

[૧૯૯૩] ૩ પૂરક.એસ. સી. આર. ૫૬૮ વિશિષ્ટ પેરા ૨૯

૧૯૯૪ પૂરક (૩) એસ. સી. સી. ૫૮૦ વિશિષ્ટ પેરા ૨૯

(૧૯૯૪) ૪ એસ. સી. સી. ૭ વિશિષ્ટ પેરા ૨૯

સી.એમ.એ.નં.૧૫૨૭/૨૦૨૦ માં મદ્રાસ ખાતેની ઉચ્ચ ન્યાયાલયના ૦૮.૧૦.૨૦૨૦ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

ડો.સુમંત ભારદ્વાજ, સુશ્રી મૃદુલા રે ભારદ્વાજ, અપીલકર્તાના વકીલો.

કોર્ટનો આદેશ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો:

આદેશ

૧. આ વિશેષ રજા અરજી મદ્રાસ ખાતેની ઉચ્ચ ન્યાયાલય દ્વારા ૮ ઓક્ટોબર ૨૦૨૦ના રોજ પસાર કરાયેલા ચુકાદા અને આદેશની વિરુદ્ધ છે, જેમાં કર્મચારી રાજ્ય વીમા નિગમ દ્વારા કર્મચારી રાજ્ય વીમા અધિનિયમની કલમ ૮૨ (૨) હેઠળ 'અરજદાર નિગમ' તરીકે ઓળખાતી સી.એમ.એ.નં.૧૫૨૭ તરીકે દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલને ફગાવી દેવામાં આવી છે અને કર્મચારી રાજ્ય વીમા અદાલત, કોઈમ્બતુર દ્વારા ૩૧ જુલાઈ ૨૦૨૦ના રોજ પસાર કરવામાં આવેલા આદેશની પુષ્ટિ કરવામાં આવી છે, જેમાં કર્મચારી રાજ્ય વીમા અધિનિયમ, ૧૯૪૮ની કલમ ૫ હેઠળ પ્રતિવાદી કંપની દ્વારા દાખલ કરાયેલ ઇ.એસ.આઈ.ઓ.પી.નં. ૧/૨૦૧૬ ને મંજૂરી આપવામાં આવી છે. ટૂંકમાં, 'ઇ. એસ. આઈ. કાયદો').

૨. પ્રતિવાદી કંપની વિવિધ પ્રકારના કૃષિ પંપ અને અન્ય ઉત્પાદનોનું ઉત્પાદન કરે છે અને તમિલનાડુના કોઈમ્બતુરમાં તેની દસ શાખાઓ છે. ઇ.

એસ. આઈ. કાયદો પ્રતિવાદી કંપનીના કારખાનાઓ અને સંસ્થાઓને લાગુ પડે છે અને પ્રતિવાદી કંપનીના કર્મચારીઓએ ઇ. એસ. આઈ. કાયદા દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલી રીતે વીમો લેવો જરૂરી છે.

૩. પ્રતિવાદી કંપની તેના કર્મચારીઓના સંબંધમાં કર્મચારી રાજ્ય વીમા યોગદાન ચૂકવવા માટે જવાબદાર છે, જેમ કે ઇ. એસ. આઈ. અધિનિયમની કલમ ૩૯ માં જોગવાઈ કરવામાં આવી છે. ઇ. એસ. આઈ. અધિનિયમની કલમ ૪૪ અનુસાર પ્રતિવાદી કંપનીએ તેના કર્મચારીઓની વિગતો ધરાવતું રજિસ્ટર જાળવવું અને ઇ. એસ. આઈ. અધિનિયમ હેઠળ ઘડવામાં આવેલા નિયમો દ્વારા નિર્ધારિત રીતે અરજદાર નિગમને વળતર જમા કરાવવું જરૂરી છે.

૪. ૨૩મી જાન્યુઆરી ૨૦૧૫ના રોજ અથવા તેની આસપાસ, અરજદાર નિગમના અધિકારીઓએ ડિસેમ્બર ૨૦૧૦થી ડિસેમ્બર ૨૦૧૪ સુધીના સમયગાળા માટે પ્રતિવાદી કંપનીના રેકૉર્ડ્સનું નિરીક્ષણ કર્યું હતું અને કર્મચારી રાજ્ય વીમાના યોગદાન માટે પ્રતિવાદી કંપની દ્વારા વેતનમાં વિસંગતતા અને પરિણામી ટૂંકી ચુકવણી શોધી કાઢી હતી, જે કુલ રૂ.૨૧,૫૨,૮૨૯/- હતી, જેમાંથી રૂ. ૯,૪૮,૫૧૭-પ્રતિવાદી કંપની દ્વારા તેના કર્મચારીઓને ચૂકવવામાં આવતા પરિવહન ભથ્થું માટે હતી.

૫. ૧૯મી માર્ચ, ૨૦૧૫ના એક આદેશ દ્વારા કોર્પોરેશને પ્રતિવાદી કંપનીને આદેશની તારીખથી ૧૫ દિવસની અંદર વ્યાજ સાથે કુલ ૫૨,૮૨૯/- નું બાકી યોગદાન ચૂકવવા માટે કહ્યું હતું, જેમાં નિષ્ફળ જતાં તે જમીનની આવકની બાકી રકમ તરીકે વસૂલવામાં આવશે. જો તે કોર્પોરેશનના દાવાને વિવાદિત કરે તો પ્રતિવાદી કંપનીને વ્યક્તિગત સુનાવણીની તક આપવામાં આવી હતી.

૬. પ્રતિવાદી કંપનીએ દાવા સામે રજૂઆત કરી હતી, જેમાં નિર્દેશ કરવામાં આવ્યો હતો કે કોર્પોરેશને પરિવહન ભથ્થું, રજા પગાર વગેરેનો સમાવેશ કરીને પગારની ભૂલથી ગણતરી કરી હતી, જે ઇ. એસ. આઇ. અધિનિયમની કલમ ૨ (૨૨) માં વ્યાખ્યાયિત વેતન નથી.

૭. ત્યારબાદ અરજદાર નિગમે ૬ જુલાઈ, ૨૦૧૬ના રોજ ઇ. એસ. આઇ. અધિનિયમની કલમ ૪૫એ હેઠળ સુધારેલ આદેશ પસાર કર્યો હતો, જેમાં પ્રતિવાદી કંપની દ્વારા ચૂકવવાપાત્ર રૂ.૧૯,૩૮,૩૦૦/-પર ચૂકવવાપાત્ર વિભેદક યોગદાન નક્કી કરવામાં આવ્યું હતું, જે ઉપરોક્ત સુધારેલા આદેશમાં આપવામાં આવેલ વિભાજન મુજબ છે, એટલે કે રૂ. ૯,૮૯,૭૮૩ વેતનમાં તફાવત માટે અને રૂ.૯,૪૮,૫૧૭-પરિવહન ભથ્થું માટે.પ્રતિવાદી કંપનીએ વેતનમાં તફાવત માટે યોગ્ય રીતે રૂ. ૯,૮૯,૭૮૩ મોકલ્યા હતા.

૮. પ્રતિવાદી કંપની દ્વારા તેના કર્મચારીઓને ચૂકવવામાં આવેલા પરિવહન ભથ્થાના સંદર્ભમાં કોર્પોરેશનના રૂ.૯,૪૮,૫૧૭ ના દાવાના સંદર્ભમાં પ્રતિવાદી કંપનીએ કર્મચારી રાજ્ય વીમા અદાલતમાં ઇ.એસ.આઇ.ઓ.પી.નં.૧/૨૦૧૬ તરીકે કાર્યવાહી શરૂ કરી હતી.

૯. ૩૧મી જુલાઈ, ૨૦૨૦ના ચુકાદા અને આદેશ દ્વારા કર્મચારી રાજ્ય વીમા અદાલતે ઇ.એસ.આઇ.ઓ.પી.નં.૧/૨૦૧૬ને મંજૂરી આપી હતી અને પ્રતિવાદી કંપની દ્વારા તેના કર્મચારીઓને ચૂકવવામાં આવેલા વાહન ભથ્થાના સંદર્ભમાં રૂ.૯,૪૮,૫૧૭ ના દાવાને રદ કર્યો હતો.

૧૦. કર્મચારી રાજ્ય વીમા અદાલતના ૩૧મી જુલાઈ, ૨૦૧૬ના ચુકાદા અને આદેશથી વ્યથિત થઈને કોર્પોરેશને ઇ.એસ.આઇ. અધિનિયમની કલમ ૮૨ (૨) હેઠળ હાઈકોર્ટમાં અપીલ દાખલ કરી હતી. આ વિશેષ રજા અરજીમાં આક્ષેપ કરાયેલા ચુકાદા અને આદેશ દ્વારા ઉપરોક્ત અપીલને ફગાવી દેવામાં આવી છે.

૧૧. આ વિશેષ રજા અરજીમાં સામેલ ટૂંકો પ્રશ્ન એ છે કે શું ઇ. એસ. આઇ. અધિનિયમની કલમ ૨ (૨૨) માં વ્યાખ્યાયિત 'વેતન' માં પ્રતિવાદી

કંપની દ્વારા તેના કર્મચારીઓને ચૂકવવામાં આવતા પરિવહન ભથ્થાનો સમાવેશ થશે.

૧૨. ઇ. એસ. આઈ. અધિનિયમની કલમ ૨(૨૨) સુવિધા માટે નીચે દર્શાવેલ છે:

"૨.વ્યાખ્યાઓ.-આ અધિનિયમમાં, જ્યાં સુધી વિષય અથવા સંદર્ભમાં કંઈક પ્રતિકૂળ ન હોય ત્યાં સુધી, -

.....

(૨૨) ""વેતન" એટલે કર્મચારીને રોકડમાં ચૂકવેલ અથવા ચૂકવવાપાત્ર તમામ મહેનતાણું, જો રોજગાર કરારની શરતો, સ્પષ્ટ અથવા ગર્ભિત, પૂર્ણ કરવામાં આવી હોય અને તેમાં અધિકૃત રજા, તાળાબંધી, હડતાળ કે જે ગેરકાયદેસર નથી અથવા છટાણી નથી અને અન્ય વધારાના મહેનતાણું, જો કોઈ બે મહિનાથી વધુ સમયાંતરે ચૂકવવામાં આવે તો, તેના સંદર્ભમાં કર્મચારીને કોઈપણ ચુકવણીનો સમાવેશ થાય છે, પરંતુ તેમાં નીચેનાનો સમાવેશ થતો નથી:

((ક) નોકરીદાતા દ્વારા કોઈપણ પેન્શન ફંડ અથવા પ્રોવિડન્ટ ફંડમાં અથવા આ અધિનિયમ હેઠળ ચૂકવવામાં આવેલ કોઈપણ યોગદાન;

(બી) કોઈપણ મુસાફરી ભથ્થું અથવા કોઈપણ મુસાફરી છૂટછાટનું મૂલ્ય;

((ગ) તેની નોકરીની પ્રકૃતિ દ્વારા તેના પર લાદવામાં આવેલા વિશેષ ખર્ચની ચૂકવણી કરવા માટે નિયુક્ત વ્યક્તિને ચૂકવવામાં આવેલી કોઈપણ રકમ; અથવા

(ડી) ડિસ્ચાર્જ પર ચૂકવવાપાત્ર કોઈપણ ગ્રેયુટી "

૧૩. ઇ. એસ. આઈ. અધિનિયમની કલમ ૨ (૨૨) નું વાંચન એ સ્પષ્ટ કરે છે કે 'વેતન' નો અર્થ એ છે કે કર્મચારીને રોજગારના કરાર હેઠળ રોકડમાં ચૂકવવામાં આવેલ અથવા ચૂકવવાપાત્ર તમામ મહેનતાણું, જે રોજગારના આવા કરાર હેઠળ તેની ફરજો અને જવાબદારીઓ નિભાવવા માટે વિચારણા તરીકે વ્યક્ત અથવા ગર્ભિત છે, જેમાં કર્મચારીને અધિકૃત રજા, તાળાબંધી, હડતાલ જે ગેરકાયદેસર અથવા લે-ઓફ નથી અને અન્ય વધારાના મહેનતાણું, જો કોઈ હોય તો, બે મહિનાથી વધુ સમયાંતરે ચૂકવવામાં આવે છે. 'વેતન' ની વ્યાખ્યા, જોકે, એમ્પ્લોયર દ્વારા કોઈપણ પેન્શન ફંડ અથવા પ્રોવિડન્ટ ફંડ અથવા ઇ. એસ. આઈ. એક્ટ હેઠળ ચૂકવવામાં આવેલા કોઈપણ યોગદાન, કોઈપણ મુસાફરી ભથ્થું અથવા કોઈપણ મુસાફરી છૂટછાટનું મૂલ્ય, તેની રોજગારની પ્રકૃતિ દ્વારા તેના પર લાદવામાં આવેલા વિશેષ ખર્ચને ચૂકવવા માટે કાર્યરત વ્યક્તિને ચૂકવવામાં આવેલી કોઈપણ રકમ અથવા ડિસ્ચાર્જ પર ચૂકવવાપાત્ર કોઈપણ ગ્રેયુટીને સ્પષ્ટપણે બાકાત રાખે છે.

૧૪. ઈ. એસ. આઈ. અધિનિયમની કલમ ૨ (૨૨) માં વેતનની વ્યાખ્યા પરથી, તે સ્પષ્ટ છે કે વેતનમાં મહેનતાણુની ચૂકવણીનો સમાવેશ થાય છે, પરંતુ તેમાં વળતરની ચૂકવણીનો સમાવેશ થતો નથી. મુસાફરીની છૂટના મૂલ્ય સહિત મુસાફરી ભથ્થાને વેતનની વ્યાખ્યામાંથી સ્પષ્ટપણે બાકાત રાખવામાં આવ્યું છે, તેમજ કર્મચારીને તેની રોજગારની પ્રકૃતિને કારણે થતા વિશેષ ખર્ચની ભરપાઈ કરવા અથવા વળતર આપવા માટે કરવામાં આવતી કોઈપણ ચૂકવણીને પણ બાકાત રાખવામાં આવી છે.

૧૫. કર્મચારી રાજ્ય વીમા અદાલતે ચુકાદો આપ્યો હતો અને અમારો મત સાચો છે કે પરિવહન ભથ્થું મુસાફરી ભથ્થાના સ્વરૂપમાં છે, જેનો ઉદ્દેશ કર્મચારીને તેના કાર્યસ્થળ સુધી પહોંચવા માટે સક્ષમ બનાવવાનો અને તેના રહેઠાણથી તેના કાર્યસ્થળ સુધી મુસાફરી પર થયેલા ખર્ચની ચૂકવણી કરવાનો છે. જો પરિવહન ભથ્થું ચૂકવવાને બદલે, નોકરીદાતાએ કર્મચારીને મફત પરિવહન પૂરું પાડ્યું હોય, તો તેના નિવાસસ્થાનથી તેના કાર્યસ્થળ સુધીની મુસાફરીના તે લાભનું નાણાકીય મૂલ્ય પણ તેના વેતનનો ભાગ ગણવામાં આવશે નહીં.

૧૬. મેનેજમેન્ટ ઓફ ઓરિએન્ટલ હોટેલ્સ લિમિટેડ, ચેન્નાઈ વિ. એમ્પ્લોઈઝ સ્ટેટ ઇન્સ્યોરન્સ કોર્પોરેશન, ચેન્નાઈએ ૨૦૦૨ (૧) એલએલજે ૧૪

માં અહેવાલ આપ્યો હતો, મદ્રાસ હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે ચુકાદો આપ્યો હતો:—

"૮.જ્યાં સુધી વાહન ભથ્થાની વાત છે, ભલે તે રોજગારના કરારની દ્રષ્ટિએ ચૂકવવાપાત્ર રકમ વેતનનો ભાગ હોય, સમાધાનને ધ્યાનમાં રાખીને, રકમની ચુકવણી "વધારાના મહેનતાણું" ની મર્યાદામાં આવશે. તેમ છતાં, મુસાફરી ભથ્થું અથવા કોઈપણ મુસાફરી છૂટછાટના મૂલ્યની વ્યાખ્યામાં આપવામાં આવેલા ચોક્કસ બાકાતને ધ્યાનમાં રાખીને તે રકમને બાકાત રાખવી પડશે. ચૂકવેલ વાહન ભથ્થું મુસાફરી ભથ્થાની પ્રકૃતિમાં છે કારણ કે તે ચુકવણીનો ઉદ્દેશ કર્મચારીને તેના કાર્યસ્થળ સુધી પહોંચવા માટે સક્ષમ બનાવવાનો અને તેના રહેઠાણથી કાર્યસ્થળ સુધીની મુસાફરી પર થયેલા ખર્ચનો એક ભાગ ચૂકવવાનો છે. જો વાહન ભથ્થું ચૂકવવાને બદલે, નોકરીદાતાએ કર્મચારીઓને મફત પરિવહન પૂરું પાડ્યું હોત, તો તેમના નિવાસસ્થાનથી કાર્યસ્થળ સુધી મફત મુસાફરીના તે લાભનું નાણાકીય મૂલ્ય વેતનના ભાગ તરીકે ગણવામાં સક્ષમ ન હોત. રહેઠાણથી કાર્યસ્થળ સુધીની મુસાફરીમાં ઉપયોગમાં લેવાના હેતુ માટે રોકડમાં ચૂકવેલ વાહન ભથ્થું એક જ સ્વરૂપનું છે અને તેને કર્મચારી રાજ્ય વીમા અધિનિયમની કલમ ૨ (૨૨) (બી) ના હેતુ માટે મુસાફરી ભથ્થું તરીકે ગણવું જોઈએ નહીં તેનું કોઈ કારણ નથી.

૧૭. પ્રાદેશિક નિયામક, ઇ. એસ. આઈ. કોર્પોરેશન વિ. સુંદરમ કલેટન લિમિટેડમાં ૨૦૦૪ (II) એલ. એલ. જે. ૩૦માં મદ્રાસ હાઈકોર્ટની અન્ય એક ખંડપીઠે પુનરાવર્તન કર્યું હતું કે, કર્મચારીઓની તેમના રહેઠાણથી તેમના કાર્યસ્થળ સુધીની મુસાફરી માટે પરિવહન ભથ્થાની ચૂકવણીને મુસાફરી ભથ્થું તરીકે ગણવી પડશે અને ઇ. એસ. આઈ. અધિનિયમની કલમ ૨ની કલમ (બી), પેટા-કલમ (૨૨) ને ધ્યાનમાં રાખીને 'વેતન' માંથી બાકાત રાખવી પડશે.

૧૮. અમે ઓરિએન્ટલ હોટેલ્સ લિમિટેડ, ચેન્નાઈ (ઉપરોક્ત) અને સુંદરમ કલેટન (ઉપરોક્ત) માં મદ્રાસ હાઈકોર્ટ દ્વારા લેવામાં આવેલા દ્રષ્ટિકોણની પુષ્ટિ કરીએ છીએ. પ્રાદેશિક નિયામક, ઇ. એસ. આઈ. કોર્પોરેશન, થ્રિસુર વિ. રોયલ પ્લાસ્ટિક ઇન્ડસ્ટ્રીઝ, અલુવાએ ૨૦૧૫ (૨) કે. એલ. ટી. ૬૪ માં અહેવાલ આપ્યો હતો, જેમાં કેરળ હાઈકોર્ટની સિંગલ બેન્ચે ઓરિએન્ટલ હોટેલ્સના કેસમાં મદ્રાસ હાઈકોર્ટના ચુકાદાનો ઉલ્લેખ કર્યો હતો અને જણાવ્યું હતું કે, ઇ. એસ. આઈ. અધિનિયમની કલમ ૨ની પેટા-કલમ (૨૨) ના કલોઝ(એ) થી (ડી) પેટા-કલમના મુખ્ય ભાગને અપવાદરૂપ છે. કોઈપણ મુસાફરી ભથ્થું અથવા કોઈપણ મુસાફરી છૂટછાટનું મૂલ્ય 'વેતન' શબ્દના કાર્યક્ષેત્રની બહાર હશે અને તેનાથી કોઈ ફરક પડશે નહીં કે શું મુસાફરી ભથ્થું

રોજગાર કરારના ભાગ રૂપે ચૂકવવામાં આવ્યું હતું, કે પછી તે એક સામટી રકમમાં ચૂકવવામાં આવ્યું હતું કે પછી તે નિયમિત અંતરાલે ચૂકવવામાં આવ્યું હતું. તે મુસાફરી ભથ્થું બનવાનું બંધ નહીં કરે કારણ કે તે રોજગાર કરારની શરતો અનુસાર વેતન સાથે ચૂકવવામાં આવતી એક નિશ્ચિત રકમ હતી. અમે રોયલ પ્લાસ્ટિક ઇન્ડસ્ટ્રીઝ (ઉપરોક્ત) માં કેરળ હાઈકોર્ટની સિંગલ બેન્ચ દ્વારા લેવામાં આવેલા દૃષ્ટિકોણ સાથે સહમત છીએ.

૧૯. અમે કર્ણાટક હાઈકોર્ટની સિંગલ બેન્ચના પ્રાદેશિક નિયામક, કર્મચારી રાજ્ય વીમા નિગમ વિરુદ્ધ મેસર્સ આઈટી સોલ્યુશન્સ (ઇન્ડિયા) પ્રાઇવેટ લિમિટેડના આઇએલઆર ૨૦૦૨ કેએઆર ૪૦૧૯માં નોંધાયેલા અભિપ્રાય સાથે સહમત નથી, કે પરિવહન ભથ્થાના મૂલ્યને 'વેતન' ની વ્યાખ્યામાંથી બાકાત રાખી શકાતું નથી. કર્ણાટક હાઈકોર્ટનો તર્ક કે પરિવહન ભથ્થાને 'વેતન' ની વ્યાખ્યામાંથી બાકાત રાખી શકાતો નથી કારણ કે પરિવહન ભથ્થું દર મહિને દરેક કર્મચારીને ઘર ભાડા ભથ્થાની જેમ રોજગારના કરારની દ્રષ્ટિએ ચૂકવવામાં આવે છે, જેથી પરિવહન ખર્ચને પહોંચી વળવા માટે, જ્યારે સંબંધિત કર્મચારીને મુસાફરી ખર્ચને પહોંચી વળવા માટે ફરજ પર સ્ટેશનની બહાર મોકલવામાં આવે ત્યારે મુસાફરી ભથ્થું ચૂકવવામાં આવે છે, તે અમારા મતે કાયદામાં બિનટકાઉ છે.

૨૦. અમારું માનવું છે કે, પરિવહન ભથ્થાને 'વેતન' ની વ્યાખ્યામાંથી બાકાત રાખી શકાય નહીં કારણ કે તે દરેક કર્મચારીને દર મહિને ચૂકવવામાં આવે છે, જેમ કે ઘર ભાડું ભથ્થું, રોજગારના કરારની દ્રષ્ટિએ, જેથી પરિવહન ખર્ચને પહોંચી વળવા માટે, ઉપરોક્ત અધિનિયમની કલમ ૨ (૨૨) ની ખોટી રચના પર આધારિત છે.

૨૧. ઇ. એસ. આઇ. અધિનિયમની કલમ ૨ (૨૨) માં વેતનની વ્યાખ્યા સ્પષ્ટપણે મુસાફરી ભથ્થાને બાકાત રાખે છે. મેસર્સ આઇટી સોલ્યુશન્સ (ઇન્ડિયા) પ્રાઇવેટ લિમિટેડ (ઉપરોક્ત) માં કર્ણાટક હાઇકોર્ટના સિંગલ બેન્ચના ચુકાદાના આધારે પિટિશનર કોર્પોરેશન દ્વારા ટ્રાવેલિંગ એલોનેસ અને કન્વેઅન્સ એલાઉન્સ વચ્ચે જે તફાવત કરવાની માંગ કરવામાં આવી છે, તે અમારા મતે ખોટો છે. પરિવહન ભથ્થું જે અસરમાં અને પદાર્થમાં મુસાફરી ભથ્થું જેવું જ છે, તેને મુસાફરી ભથ્થુંથી અલગ રીતે કેમ ગણવું જોઈએ તેનું કોઈ નક્કર કારણ નથી.

૨૨. ઇ. એસ. આઇ. કાયદામાં "મુસાફરી ભથ્થું" શબ્દની વ્યાખ્યા કરવામાં આવી નથી. ઇ. એસ. આઇ. અધિનિયમની કલમ ૨ (૨૪) હેઠળ ઉપયોગમાં લેવાતા પરંતુ ઇ. એસ. આઇ. અધિનિયમમાં વ્યાખ્યાયિત ન હોય તેવા તમામ શબ્દો અને અભિવ્યક્તિઓનો અર્થ ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ,

૧૯૪૭ હેઠળ તેમને સોંપવામાં આવ્યો છે, જેને હવે પછી 'આઈ. ડી. અધિનિયમ' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. આઈડી કાયદામાં મુસાફરી ભથ્થાની પણ વ્યાખ્યા કરવામાં આવી નથી. ઇ. એસ. આઈ. અધિનિયમ અથવા આઈ. ડી. અધિનિયમમાં કોઈ જોગવાઈ નથી, જે મુસાફરી ભથ્થાના અવકાશ અને મર્યાદાને પ્રતિબંધિત કરે છે. તેમાંથી કોઈ પણ કાયદામાં "મુસાફરી ભથ્થું" અભિવ્યક્તિની કોઈ વ્યાખ્યા અથવા સમજૂતીની ગેરહાજરીમાં, અભિવ્યક્તિનો સામાન્ય બોલચાલમાં તેના સામાન્ય અર્થ મુજબ અર્થ કાઢવો પડશે.

૨૩. પરિવહન ભથ્થું દરેક કર્મચારીને ચૂકવવાપાત્ર હોઈ શકે છે અથવા ન પણ હોઈ શકે. તે બાબત માટે, ઘર ભાડું ભથ્થું પણ તમામ કર્મચારીઓને ચૂકવવામાં નહીં આવે. જરૂરિયાતોને આધારે ભથ્થું નિયમિત રીતે ચૂકવવામાં આવે છે કે નહીં તે મહત્વનું નથી. તે ભથ્થાની પ્રકૃતિ અને હેતુ છે જે સુસંગત છે.

૨૪. ઘરનું ભાડું ભથ્થું સંભવતઃ વાહન ભથ્થું સાથે સરખાવી શકાતું નથી, કારણ કે ઘરનું ભાડું ભથ્થું કર્મચારીની નોકરી સાથે જોડાયેલું હોવું જરૂરી નથી. વ્યક્તિ નોકરી કરે કે ન કરે અને તેની નોકરીની પ્રકૃતિ ગમે તે હોય, તેને આશ્રયની જરૂર છે.

૨૫. બીજી બાજુ, પરિવહન ભથ્થું કર્મચારી દ્વારા તેના સામાન્ય કાર્યસ્થળ અથવા અન્ય કોઈ કાર્યસ્થળ પર જાણ કરવા માટે થઈ શકે તેવા ખર્ચની ભરપાઈ કરે છે, જ્યાં તેણે જાણ કરવી પડી શકે છે. જો કોઈ એમ્પ્લોયર કર્મચારીને તેના કાર્યસ્થળથી ચાલતા અંતરની અંદર રહેઠાણ પૂરું પાડતું હોય અને તે કર્મચારીને તેના રોજગાર કરાર હેઠળ તેની ફરજોના સંબંધમાં અન્ય કોઈ સ્થળે જવાની જરૂર ન હોય, તો કર્મચારીને તેના રોજગારના સંબંધમાં કોઈ ખર્ચ કરવો પડશે નહીં. આવા કિસ્સામાં, પરિવહન ભથ્થું બિનજરૂરી હશે અને તેને વેતન ધરાવતા ભથ્થાના ભાગ તરીકે સમજી શકાય છે. આ કિસ્સામાં, કોર્પોરેશનનો એવો કેસ નથી કે સંબંધિત કર્મચારીઓએ તેમના કાર્યસ્થળ પર ફરજ બજાવવા માટે અથવા તેમના રોજગાર કરાર હેઠળ તેમની ફરજોના સંબંધમાં કોઈ પરિવહન ખર્ચનો લાભ લેવાની જરૂર ન હતી. ન તો આવી કોઈ શોધ છે. પરિવહન ભથ્થાને વેતનની વ્યાખ્યામાંથી બાકાત ન રાખવાનું આપણને કોઈ કારણ દેખાતું નથી.

૨૬. ઓક્સફર્ડ લર્નર્સ ડિક્શનરી, ૮મી આવૃત્તિ અનુસાર, પરિવહનનો અર્થ એ છે કે કોઈને એક જગ્યાએથી બીજી જગ્યાએ લઈ જવાની પ્રક્રિયા. વાહન અથવા પરિવહનના અન્ય માધ્યમને ઔપચારિક રીતે વાહન તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે. આ જ શબ્દકોશ અનુસાર, "મુસાફરી" શબ્દનો અર્થ "એક જગ્યાએથી બીજી જગ્યાએ ખાસ કરીને લાંબા અંતર સુધી જવું" થાય છે. તે અંતર પણ થોડા કિલોમીટરનું હોઈ શકે છે. વ્યક્તિ પોતાના કાર્યસ્થળ સુધી ૧૦

કિલોમીટરની મુસાફરી કરી શકે છે. ઘણા શહેરોમાં લોકોને તેમના કાર્યસ્થળ સુધી પહોંચવા માટે કલાકો સુધી મુસાફરી કરવી પડી શકે છે. મુસાફરી એ લાંબા અંતરને સમાવતી વ્યાપક અર્થ સાથેની અભિવ્યક્તિ છે. તે ટૂંકા અંતરને પણ આવરી લે છે.

૨૭. જો કલમ ૨ (૨૨) નો ઇરાદો એક શહેરથી બીજા શહેરમાં માત્ર પ્રસંગોપાત લાંબા અંતરની મુસાફરીને વેતનની વ્યાખ્યામાંથી બાકાત રાખવાનો હોત, તો આ કાયદામાં ખાસ જોગવાઈ કરવામાં આવી હોત. 'મુસાફરી' શબ્દનો ઉપયોગ ઘણીવાર 'મુસાફરી' શબ્દ સાથે પણ થાય છે, જેનો અર્થ થાય છે "પોતાના કાર્યસ્થળ અને ઘર વચ્ચે નિયમિતપણે બસ, ટ્રેન, કાર વગેરે દ્વારા મુસાફરી કરવી. આ શબ્દકોશમાં એક ઉદાહરણ આપવામાં આવ્યું છે કે "તે દરરોજ ઓક્સફર્ડથી લંડન આવે છે". બીજું ઉદાહરણ આપવામાં આવ્યું છે કે "જો લોકો કામ માટે આતુર હોય તો તેઓ લાંબા અંતરની મુસાફરી કરવા તૈયાર હોય છે. કર્મચારી રાજ્ય વીમા નિગમની અદાલતે ચુકાદો આપ્યો હતો કે પરિવહન ભથ્થું અને મુસાફરી ભથ્થું વચ્ચે કોઈ તફાવત નથી.

૨૮. તેમાં કોઈ શંકા ન હોઈ શકે, જેમ કે આ અદાલતે વ્હર્લપૂલ ઓફ ઇન્ડિયા લિમિટેડ વિરુદ્ધ ઇ. એસ. આઈ. કોર્પોરેશન (૨૦૦૦) ૩ એસ. સી. સી. ૧૮૫ માં અહેવાલ આપ્યો હતો કે ઇ. એસ. આઈ. કાયદો એ એક સામાજિક

કાયદો છે જે કર્મચારીઓને માંદગી, પ્રસૂતિ અને રોજગારની ઇજાના કિસ્સામાં લાભ પ્રદાન કરવા અને તેના સંબંધમાં કેટલીક અન્ય બાબતો માટે જોગવાઈ કરવા માટે ઘડવામાં આવ્યો છે. જ્યારે કોઈ પણ જોગવાઈમાં કોઈ અસ્પષ્ટતા હોય, ત્યારે કોર્ટ સામાન્ય રીતે એવા બાંધકામની તરફેણ કરશે જે તે લોકો માટે ફાયદાકારક હશે જેમના માટે કાયદો ઘડવામાં આવ્યો છે. વ્હર્લપૂલ ઓફ ઇન્ડિયા લિમિટેડ (ઉપરોક્ત) માં, આ અદાલતે ચુકાદો આપ્યો હતો કે ઉત્પાદન પ્રોત્સાહન વેતનની વ્યાખ્યામાં આવે છે. આ કિસ્સામાં, કોઈ અસ્પષ્ટતા નથી. વાહન ભથ્થું અને મુસાફરી ભથ્થું વચ્ચે એવો કોઈ તફાવત નથી કે જે અરજદાર નિગમના વલણને યોગ્ય ઠેરવે કે વાહન ભથ્થું મુસાફરી ભથ્થાના દાયરામાં નહીં આવે. મુસાફરી ભથ્થામાં પરિવહન ભથ્થાનો સમાવેશ થાય છે. કલમ ૨ (૨૨) (બી) માં "કોઈપણ મુસાફરી ભથ્થું" અભિવ્યક્તિનો ઉપયોગ એ સ્પષ્ટ કરે છે કે તમામ પ્રકારના મુસાફરી ભથ્થાને વેતનની વ્યાખ્યામાંથી બાકાત રાખવામાં આવ્યા છે.

૨૯. વ્હર્લપૂલ ઓફ ઇન્ડિયા લિમિટેડ (ઉપરોક્ત) માં, આ અદાલતે વેલમેન (ઇન્ડિયા) (પી) લિમિટેડ વિરુદ્ધ ઇ. એસ. આઇ. કોર્પોરેશન વિરુદ્ધ (૧૯૯૪) ૧ એસ. સી. સી. ૨૧૯ માં અહેવાલ આપ્યો હતો, મોડેલા વૂલેન્સ લિમિટેડ વિરુદ્ધ ઇ. એસ. આઇ. કોર્પોરેશન વિરુદ્ધ ૧૯૯૪ માં અહેવાલ આપ્યો હતો (૩) એસ. સી. સી. ૫૮૦ અને હરિહર પોલિફાઇબર્સ વિરુદ્ધ પ્રાદેશિક

નિયામક, ઇ. એસ. આઇ. કોર્પોરેશને ૧૯૮૪ (૪) એસ. સી. સી. ૩૨૪ માં અહેવાલ આપ્યો હતો. વેલમેન (ઉપરોક્ત) માં, આ અદાલતે એવું માન્યું હતું કે સમાધાનની શરતો હેઠળ કર્મચારીઓને ચૂકવવાપાત્ર હાજરી બોનસ, જે રોજગારના કારણો ભાગ બની ગયું હતું તે વેતનની વ્યાખ્યામાં સારી રીતે હતું. મોડલ વૂલેન્સ (ઉપરોક્ત) માં, દરેક ત્રિમાસિક ગાળાના અંતે કર્મચારીઓને ઉત્પાદન બોનસની ચુકવણી વેતન તરીકે રાખવામાં આવી હતી. હરિહર પોલિફાયબર્સ (ઉપરોક્ત) માં, આ અદાલતે એવું માન્યું હતું કે "હાઉસ રેન્ટ એલાઉન્સ", "નાઇટ શિફ્ટ એલાઉન્સ", "ઇન્સેન્ટિવ એલાઉન્સ" અને "હીટ, ગેસ અને ડસ્ટ એલાઉન્સ" જેવા બે મહિનાથી વધુ ન હોય તેવા અંતરાલે કરવામાં આવેલી ચુકવણીને ઇ. એસ. આઇ. અધિનિયમની કલમ ૨ (૨૨) હેઠળ વેતનની વ્યાખ્યા દ્વારા આવરી લેવામાં આવી હતી. કોઈ પણ ચુકાદો પરિવહન ભથ્થું અથવા મુસાફરી ભથ્થું સાથે સંબંધિત ન હતો.

૩૦. ઉચ્ચ અદાલત અને કર્મચારી રાજ્ય વીમા અદાલતના સહવર્તી તારણોમાં કોઈ નબળાઈ નથી, જે ભારતના બંધારણની કલમ ૧૩૬ હેઠળ હસ્તક્ષેપની હાકલ કરે છે. સ્પેશિયલ લીવ પિટિશન રદ કરવામાં આવે છે.

સ્પેશિયલ લીવ પિટિશન ફગાવી દેવામાં આવે છે.

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.